

<p>PROFEX ÁLTALÁNOS NYELVVIZSGA</p> <p>Középfok – beás nyelv Írásbeli Írott szöveg értése</p>		<p>vizsgáló sorszáma:</p> <p>◀ ◀ ◀</p> <p>dátum: 2007. 03. 30.</p>
--	---	---

Figyelem! A vizsga akkor lehet sikeres, ha a vizsgáló részegységenként legalább 40%-ot teljesít.

A ceruzával írt dolgozat érvénytelen.

Olvassa el figyelmesen az alábbi két szöveget és oldja meg a feladatokat! Összesen 20 feladatot kell megoldania. Minden jó megoldás 1 pontot ér. A szöveg megértéséhez bármilyen nyomtatott szótárt használhat, a szövegbe és a kérdések közé bármit beírhat. A végleges választást jól gondolja meg, mert bármilyen válaszmódosítás esetén az adott kérdésre adott válasza érvénytelen.

1. szöveg

Fátá lu Csendes Vilmos

În 1944 ám năszkut. Ásá m-or pârît, kă îh dobă kînd îhtr-o pimică ám năszkut, bombé zvrlye pă város. Mámá kunustye pă sjinyivá, káré áve on kupil dă trij-pátru dă áj. Tátá sí mámá inká uná-szrá, kînd ám năszkut, dá jo máj mult ku mosu sí masá-jrám îhtr-on szát, hungyé nyemci săgye. Ro drág mi-jrá ákulo. Îhtr-o kásză mikă săgye îh kápu szátuluj. Kupiji îh szomszéd, tyár nyimcestyé styije, nisj o vorbă nu szfătije ungestyé. Îh multyé rîndurj îh vinyé-n firé, sjé mîndru-jrá pârrou înnentyé dă kásză, rîtu ku florj, sí kînd umblány sz-ádunány buréc. Dă sásză áj dă zilyé-jrám, kînd o trébujit sză mirzsjény dîn kászájé, kă dăkit nu sz-o duburît. Dă lá jegyzé ány kăpátát o kásză áltă. Szkîrbă mi-j, kînd pă kászájé mă gîngyész. Kuptoru îh kunyhábă-jrá, sudisj ăszrá îh pimică, kásză fără usă-jrá. On lănc dă fér ăjrá ălyigát lá usă, sí ăsă styijeny, k-o vinyit sjinyivá, kă lăncu zurgunye. Jo kupil ăjrá, nu mă tiridem ku nyimik. Îh kászájé or făkut on firido, sí máj sjé trébé, dá îh ăsă máré szărăsjijé săgye, dă numă Drăgu-l Domn styijé, kum or birijit. Mosu bulînd ăjrá ocără. Numă îh kászájé áve dă gînd sză sádă. Mágă îh multyé rîndurj j-or zîsz sză mirzsjény îh Fehérvár. Patyk-ătunsj máj biny-ány fi kusztát, dá jél nu kunustye ált. Áveny sí porsj, sí jo ly-ádunám urzîsj. Tot mă piská urzîsilye. Mosu tot lukrá lá gazdaság, masá ăkásză-jrá, kă bityăgă-jrá ku szuflyitu-j. Mámá păntru bány kărpe, sí ăkásză făsje sjé trébé. Jo sí szorá me mikă dăpă iskulă, ăkásză făsjeny, sjé trébé. Numă dăp-ăje mirzsjeny ku urtăsji nostri sză nyé zskăny.

Ăjrá îh szát o mujeré bătîrnă. Vinyir szuktule sză vijé lá mámá, sí tot retes nyé făsje. Mámá nu styije sză făkă retes. Ro bunyé-szrá retesurilye. Dă sí dă rěsj ro drág mi-jrá dá sí dă sunkă fistyilită. Odătă ătít ám mănkát, kă mintou m-o dusz.

Zilyilye dă numé, sí zilyilye dă năszkut nu-szrá ăsă máré zilyé. Lyé kiszinteny pă unápălt, sí gătă-szrăny. Dă krisjunu máré-jrá, nyămurilye vinye ună, mănkány, bijeny, muluteny. Ro lyé plăsjem pă nyămurilye melyé. Dă sí máj binyé pă masá me o plăsjem. Numă ku je-jrá

krisjunu mîndru. Kînd pork ámureny, sí áje zuã márë-jrá. Má dászprizuá urlá porku, dăp-áje tatã zuã lukrány rígyeny, mánkány sí bijeny.

Pîn átunsj îñ kászãje sãgyeny, pîn sjé ku mãmã nu ny-ány hurcukudit îñ Fehérvár îñ 1978. Ákulo umblãm îñ iskulã pînsjenu-jrãm dã unszprãzesj dã áj. O ezerã dã urtãsj ávem.

Buny-ãszrá méstyéri méj. Máj márë duremé áve, dăkit jo, kînd sjévã nu styijem. Ásã szîmce, kã nu s-or fãkut lukru. Sí énekkar fãsje. Áku sjé máj márë urã áré kupiji dã énekkar. Sjigogyi misjunyestyé, kit numã szã nu trébujé szã márgã ákulo. Dã îñ iskulãje noj k-afel vojé márë umblãn pá énekkar, dã nisj nu pot szã-c zîk. Binyé îñvãcãm, s-ásã szîmcem, áfel misz, kã ákãrsjinyivã. Uvig ásã gîngyem, k-ãsztà-j fontosã. Îñ iskulã nauã, ro mã szîmcem, kã pã nyime nu kunustyem, sí unu-jrãm d-îñtri trijzãsj sí doj kupij. Nyime nu mã-ntribã, dã hungy-ãm vinyit. Dã ásztà numã îñ ánu-l dã elsé-jrá ásã. Binyé-nvãcãm, sí urtãsj mulc ávem. Unyirj mirzsjeny unã hungyivã, dã mulcînsj má patykã nisj nu kusztã d-îñtri jéj.

(Forrás: Emese, a lánya című fejezetből. In: Az elmesélt idő. Családsorsok a 20. századból 1. kötet alapján fordította: Kalányos István. MTA Szociológiai Intézet – Max Weber Alapítvány – Kávë Kiadó. Budapest, 1996.)

I. szöveg

FELADATLAP

1. Helyettesítse a szövegben található - aláhúzással kiemelt - igéket, szószerkezeteket öt szónál nem hosszabb - rokonértelmű kifejezésekkel! (5 pont)

Egy feladatot megoldottunk:

m-or pãrît – m-or zîsz

Ro drág mi-jrá ákulo

o kászã mikã

îñ kãpu szãtuluuj

o trébujit szã mirzsjény dîn kászãje

kînd pork ámureny

II. A megadott négy lehetőség közül válassza ki és húzza át a betűjelét annak, amelyik a szöveg értelméhez a legközelebb áll. (5 pont)

Egy feladatot megoldottunk:

Bombé zvärlje pä város,

a. kînd vinyem ákásză dîn iskolă.

~~>~~ kînd ám năszkut.

c. mĂmĂ o murit.

d. hĂborou sz-o szfĂrsît.

1. Uvig ku szuflyit bun îm vinyé-n firé

a. hĂborou.

b. kînd lá masĂ-jrĂm.

c. kĂszĂ lu mĂmi.

d. zilyilye dĂ năszkut.

2. Nu styu, kum birije mosu sî masĂ

a. kĂ n-Ăve nisj usĂ.

b. lukru-l mult.

c. fĂlusije.

d. fĂrĂ firdo.

3. NumĂ Ătunsj mirzsjeny szĂ nyé zsukĂny,

a. kînd Ăveny urtĂsj.

b. kînd Ăny szfĂrsît ku lukru ĂkĂszĂ.

c. kînd Ăveny vojé.

d. kînd Ăny fĂkut hĂzi feladat.

4. Krisjunu

a. mĂj mĂrĂ zuĂ-jrĂ, dĂkit zuĂ dĂ numĂ.

b. mîndru-jrĂ, kĂ sî pork tijeny

c. nu-jrĂ mĂj mĂrĂ, dĂkit zuĂ dĂ năszkut

d. mîndru-jrĂ, kĂ mult Ăm but.

5. În iskolă

a. nu învĂcĂm ro.

b. n-Ăvem urtĂsj.

c. tot bityĂg ĂjrĂm.

d. mi-jrĂ urĂ dĂ Ănekkar.

2. szöveg

Fisjoru-l szĂrĂk sî drĂku

OdĂtĂ-jrĂ, hungyĂ nu-jrĂ, ĂjrĂ odĂtĂ on fisjor szĂrĂk. FisjorusztĂ nyimik n-Ăve. TyĂr o trĂsztĂ, dĂ sî Ăje galĂ-jrĂ. SjĂ fĂsjĂ, sjĂ nu, merzsjĂ szĂ-s katyĂ sjĂvĂ lukru. MerzsjĂ, merzsjĂ, inkĂ vegyĂ on izvor. TĂrĂ szetyĂ ji-jrĂ, s-o but ocĂrĂ ĂpĂ. ĂrĂ dĂ gînd szĂ mĂrgĂ d-Ăkulo, dĂ vegyĂ, on om bĂtîrn, kĂrĂ dĂ szub lyĂmn sĂgyĂ. MerzsjĂ lĂ omulĂ, sî-l înrĂbĂ:

- SjĂ fĂsj tu Ăijs bĂtîrnulyĂ?

- Ăjoj fisjorulyĂ, ĂdĂ-m ocĂrĂ ĂpĂ dîn izvorulĂ! Nu pot szĂ mĂ duk Ăkulo. – zîsjĂ bĂtîrnulĂ.

- BinyĂ. C-Ăduk jo. – zîsjĂ fisjoru.

Bătîrnulá j-o dát o ujágă, fisjoru o umplut-o ku ápă, s-o dát-o lu bătrîrnulá. Bătîrnu o but ápă, sî áje j-o zîsz fisjoruluj:

- Bun áj foszt lá minyé, odátă sî jo c-oj ázsutá.

Fisjoru o mérsz d-ákulo. Dá odátă numá táre famé ji sz-o făkut. O văzut on gárd méré. Na gîngye, kă s-o kută sjévá sză măninsjé. Merzsjé-n gárd, sî trásztá plynă áduná ku murkajé, ku sztrugurj, ku pipărsj sî ku meré. Fălosz mănkă pă kályé. Gîngye, kă nyime nu l-o văzut. Mágá on kál kutotu o văzut, sî o sî mérsz lá jél:

- Fisjorulyé! Dă-m on măr, kă ro famé mi-j. Má dă trij zilyé n-ám mănkát nyimik. – zîsjé kálu.

- Ná, kálulyé! Mănînkă sî tu! – zîsjé fisjoru, sî j-o dát on măr lu kál.

Kálu o mănkát măru, sî-j zîsjé fisjoruluj:

- Tu m-áj ázsutát, odátă sî jo c-oj ázsutá. - k-aje o mérsz.

Sî fisjoru o mérsz. Odátă numá áhugyé, kă sjinyivá táre zberă în păduré. Merzsjé dăpă háng, sî vegyé on ursz.

- Ájoj fisjorulyé! – zîsjé urszu. – Szkatyé áfără mărşjunusztá đîn pisjoru-m. Ásá táre mă daré, kă nu pot umblá.

Fisjoru apukát mărşjunu, sî l-o szkosz áfără đîn pisjoru urszuluj.

- Ej fisjorulyé! Sî tu m-áj ázsutát, dá sî c-oj ázsutá odátă. – zîsjé urszu.

Binyé. K-aje kicusdujinsj or mérsz. Ink-azsunsz fisjoru lá pálotá királuluj. Méré pálotá ájrá áje. Zîsjé lu királ:

- Bună szără, királulyé méré dă cára!

- Firej szănătosz, fisjorulyé! În sjé járat jésty lá minyé? – zîsjé királu.

- Lukru kot. D-áje ám vinyit lá tyinyé.

- Na binyé. Jo ám o szutá dă birsj. Má dă trij ány dă zilyé fură sjinyivá đîn birsjilyestyé. Păzestyé lyé, sî c-oj dá trij szásj dă bány. Dá je-c számá, kă dákă numá uná o piri, c-oj tije kápu!

Binyé. O kăpătát on dăráb dă szlănyină, s-o filijé méré dă pită, ásá mirzsje pă rît. Tată zuă pă kályé-jrá, hustyunyit ájrá.

- Na, m-oj kulká ocără. Mínyi maj oj păzî pă birsjilyestyé.

K-aje sz-o pusz zsjosz dă szub o plută méré. Kum sză kulkă, vinyé bătîrnulá, ku karé lá izvor sz-aflát

- Fisjorulyé! Szkală tyé szusz! Sjinyivá o furát o birkă.

Fisjoru l-o tyimát pă kálu, sî repé or mérsz dăpă lotru. Sză ujtă fisjoru pă lotru, sză ujtă, sî vegyé, kă drăku-jrá álá.

- Na c-oj dá jo birkă, sză véz numá! – zîsjé, sî l-o tyimát pă urszu.

Urszu mingyá ákulo-jrá, sî ásá táre l-o-luvit pă drăku, kă patykă nisj áku nu sz-o szkulát szusz. Fisjoru o lat birká dă lá jél sî ly-o kiszinit lu urtásji-s, kă j-or ázsutát

Dă gyiminyácă vinyé királu, sî vegyé, kă birsjilye mîndră mănînkă. Nisj uná n-o pirit đîn jelyé. Ro sz-o-nfălusát, sî j-o zîsz fisjoruluj:

- Fisjorulyé! Biny-áj lukrát, sî bányi c-ij kăpătá.

K-aje j-o dát trij szásj dă bány. Fisjoru ly-o kiszinit, s-o mérsz ákásză. Patykă s-áku kusztă, dákă n-o murit.

(Forrás: Kalányos István mesekölteménye-kézirat)

2. szöveg

FELADATLAP

1. Keresse meg az alábbi kifejezések rokon értelmű szavait a szövegben! (5 pont)

Egy feladatot megoldottunk:

numá - **tyár**

ro j-ár fi drág szá be -

o pusz ápă în ujągă -

odată sí jo oj fásjé sjévá pãntru tyinyé -

je áfără mărăsjunusztá -

sză nu tyé kulsj máj mult -

II. Válaszoljon egy-egy tíz szónál nem hosszabb mondattal az alábbi kérdésekre magyarul! (5 pont)

Egy kérdést megválaszoltunk:

Mi volt a legény vagyona a mese elején?

Egy üres tarisznya.

a./ Miért indult el a legény?

.....

b./ Hol találkozott az öregemberrel?

.....

c./ Mit kért tőle az öregember?

.....

d./ Hogyan hálálta meg a legény jószágát?

.....

e./ Mi lett a legény jutalma?

.....

<p>PROFEX ÁLTALÁNOS NYELVVIZSGA</p> <p>Középfok – beás nyelv Írásbeli Íráskészség</p>		<p>vizsgáló sorszáma:</p> <p>← ← ←</p> <p>dátum: 2007. 03. 30.</p>
--	---	---

Figyelem! A vizsga akkor lehet sikeres, ha a vizsgáló részegységként legalább 40%-ot teljesít.

Ceruza nem használható!

Ön nem rég szakított a szerelmével, akit már négy éve ismer. Mivel nem tudja elfogadni, hogy kapcsolatuknak ennyi idő után vége, most levelet ír neki.

Írjon egy 150-200 szóból álló beás nyelvű levelet. Ügyeljen a levél formai követelményeire és térjen ki minden megadott szempontra így, hogy a levél egységes szöveget alkosson! A titkosítás érdekében saját neve helyett kitalált nevet használjon.

Elérhető pontszám: 15 pont

- Kérjen elnézést szerelmétől, amiért ír, de úgy érzi, sok dolgot kell még elmondania.
- Mondja el, hogy mióta elváltak, nem találja a helyét, és folyton csak rá gondol. Ezt már a rokonai, barátai is észrevették, de nem tudnak rajta igazán segíteni.
- Mondja el, hogy még mindig szereti, és mindig csak őt fogja szeretni. Ezen kívül azt is tudja, hogy ő sem lehet mással boldog.
- Írja meg, nem érti az igazi okát, hogy ennyi idő után, miért lett vége köztük mindennek, és szomorú, amikor a sok közösen átélt dologra gondol, mert rossz érzés tudni, hogy ezeknek vége.
- Írja meg neki, hogy szeretne vele néha találkozni a jövőben is. Nem szeretné, ha távol kerülnének egymástól.
- Tudassa vele, hogy ha nem is kezdhettek mindent újra, szeretné, ha legalább barátok maradnának.
- Írja meg, hogy tudja, szerelmének sem könnyű, így aztán tényleg beszélniük kellene egymással.

<p>PROFEX ÁLTALÁNOS NYELVVIZSGA</p> <p>Középfok – beás nyelv Írásbeli Nyelvi közvetítő készség</p>		<p>vizsgáló sorszáma:</p> <p>◀ ◀ ◀</p> <p>dátum: 2007. 03. 30.</p>
---	---	---

Figyelem! A vizsga akkor lehet sikeres, ha a vizsgáló részegységként legalább 40%-ot teljesít.

Ceruza nem használható.

*Készítsen egy **legalább 150 szóból álló beás nyelvű összefoglalót** a lent megadott szöveg és 10 irányítási szempont alapján! Szótár használata megengedett.*

Elérhető pontszám: 15 pont

Apám a bányában dolgozott. Amikor befejezte a munkáját, akkor ahogy ma mondják: kifűjt. Akkor nem csinált semmit. Úgy elfáradt, semmi ereje nem volt. Így anyura maradt a munka a szántóföldön. Aztán később, mondom később már az apukám is besegített. Mindenki kapott földet, aki a bányánál dolgozott, csak kérnie kellett.

Persze mi is besegítettünk anyuékna. Amikor nagyobb lettem, eltörölgettem, amit anyukám mosogatott, hiszen nem nagy dolog az. Akkoriban még nem voltak ilyen mosószeresek, mint ma, hogy elmosogatsz és rá egy órára minden tiszta. El kellett törölgetned. Voltak disznóink. A szomszédnál volt egy edény, abba tették a moslékot. Én szoktam átmenni a moslékért minden nap, aztán visszavitem az edényt. Nem csak úgy éltem a világba, szóval, azért be kellett segíteni.

Jól meg voltunk otthon. Jól megvoltam a testvéreimmel, aranyosak voltak apuék is, és anyuék is. Apukám szigorúbb volt. Ha arról volt szó, hogy elmennék valahova, előbb mindig anyuhoz mentem, mert apu nehezen engedett el bárhova is.

Mikor jött a nyár, és nyáriasan lehetett volna öltözködni, és mezítláb lehetett volna járni, csakhogy nem volt szabad. Nagyon örültünk, amikor nyáron esett az eső, aztán sütött a nap, és minden tiszta sár volt, és mezítláb jártunk, és dagasztottuk a sarat. Egyszer olyan nagy eső jött, hogy az utcát se lehetett látni. Akkor mind lementünk a folyóhoz, hogy megnézzük, mennyire öntött ki. A kis falumban mind erről beszéltek.

A házunkban volt egy konyha, mögötte egy kamra, és még három szoba. A ház nyáron kellemes hűvös volt, télen jó meleg, mert a vastag falak jól szigeteltek. Ezen a telepen hat, hét ilyen ház volt. Ezek mind hosszú házak voltak, konyhával, kamrával és két-három szobával. Így éltek a bányászok a családjukkal.

A konyhában volt egy szekrény, egy asztal, székek, a sarokban volt egy pad. Volt két vizesvödör, mert akkor még kútról hordtuk a vizet, és egy kis hokedlin volt egy teknő. Az udvaron volt egy virágoskert, egy tyúktól, egy disznóól, és egy másik ól a nyulaknak.

(Forrás: Részlet Emese, a lánya. című fejezetből. In: Az elmesélt idő. Családsorsok a 20. századból. 1. kötet alapján fordította: Kalányos István. MTA Szociológiai Intézet – Max Weber Alapítvány – Kávé Kiadó. Budapest, 1996. 123-124. old.)

PROFEX ÁLTALÁNOS NYELVVIZSGA

Középfok – beás nyelv
Írásbeli
Nyelvi közvetítő készség

vizsgázó sorszáma:

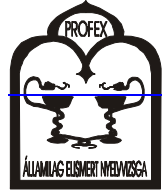
dátum:

2007. 03. 30.**Irányítási szempontok:**

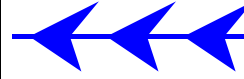
1. Kivel éltél egy házban?
2. Mivel foglalkoztak a szüleid?
3. Mi volt otthon az én dolgom?
4. Számíthattak-e a szüleid a segítségemre?
5. Milyen volt a házunk kívülről?
6. Hogy nézett ki a házunk belülről?
7. Milyen volt a viszonyom a családtagjaimmal?
8. Mit nem szerettem apámban?
9. Mit szerettem nyáron gyerekkoromban?
10. Honnan volt vizünk?

PROFEX ÁLTALÁNOS NYELVVIZSGA

*Középfok — beás nyelv
írásbeli
Nyelvi közvetítő készség*

vizsgáló sorszáma:

dátum:
2007. 03. 30.

Formatted: Heading 7, Justified

Formatted: Heading 7, Justified